

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΜΜΕΝΙΤΣΑΣ

Ἄρ. 3506

Ἰπὸ Ἄννας Πετροχείλου

Τὸ βαραθρῶδες σπήλαιον Θεοτόκου Καμμενίτσας βρίσκεται στὴν τοποθεσία Ριγανιά ΝΑ τοῦ χωρίου Καμμενίτσα, στὴν ἀριστερὴ πλευρὰ νεοδιανοιγμένου δρόμου, γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση κατασκευῆς ὑδραγωγείου, σὲ ἀπόσταση 20' λεπτὰ ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ σὲ ὕψος 600 μ.π. ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας. Ὑπάγεται στὴν κοινότητα Καμμενίτσας Γορτυνίας Πελοποννήσου.

Τὸ χωριὸ Καμμενίτσα συνδέεται μὲ τὴ Τρίπολι μὲ ἀσφαλτόστρωτο δρόμο μήκους 36 χιλιομ. ὡς τὴν τοποθεσία Κακονικόλας καὶ χωματόδρομο καλῆς κατάστασης μήκους 4 χιλιομ. Ἔχει καθημερινὴ λεωφορειακὴ συγκοινωνία στὶς 14.30' ἀπὸ τὴν Τρίπολι.

Ἱστορικό.

Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ σπηλαίου ἔγινε τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1966 κατὰ τὴν διά-

Σταλακτιῖτες μὲ ἀνακρυσταλλώσεις καὶ κρεμαστὸ σταῦρο (ἄνω ἀριστερὰ στὴν εἰκόνα) στὸ σπήλαιον Θεοτόκου Καμμενίτσας.

Φωτ. Ἄννας Πετροχείλου

νοιξη τοῦ αὐλακιοῦ τοῦ ὑδραγωγείου. Τὸ ἔδαφος ὑπεχώρησε καὶ διανοίχτριε εἴ-

σοδος στην Δυτική πλευρά της όροφης του, προς το ψηλότερο τμήμα του κοιλώματος.

Οι έργατες από περιέργεια κατεβήκαν κατακόρυφα δύο μέτρα και διαπίστωσαν πλούσιο διάκοσμο από σταλακτιτικές μορφές σε διάφορα μεγέθη και σχήματα.

Στο ψηλότερο σημείο του κοιλώματος βρήκαν δυο άγγεια έρτια, μισοχωμένα στο χώμα που κάλυπτε το δάπεδο και τὰ έσπασαν από άγνοια. Βρήκαν ακόμη τμήμα ανθρώπινου κρανίου και κνήμης. Τὰ κομμάτια τών άγγείων και τών οστών έμάζεψε ή άρχαιολόγος κ. Δημοπούλου, για να τὰ συναρμολογήσει και να τὰ καταθέσει στο Μουσείο Σπάρτης. Μερικές ζημιές προκλήθηκαν από τούς επισκέπτες και στον διάκοσμο, ή προνοητικότητα όμως του προέδρου τής Κοινότητας να κλείσει τήν είσοδο έσωσε τὸ σπήλαιο από τήν καταστροφή.

Ο σύλλογος τών έν Αθήναις Καμμενισσιωτῶν «Άγ. Γεώργιος», που ένδιαφέρεται για τήν έξήγηση του έπιπέδου τών συμπατριωτῶν του, έννημέρωσε τήν γράφουσα διά του Γ. Γραμματέως του κ. Σπυροπούλου, και ή γράφουσα προσεφέρθη να τὸ έξερευνήσει.

Η έξερεύνηση πραγματοποιήθηκε στις 8 Μαΐου 1966 με συνοδούς από τήν Αθήνα τόν πρόεδρο του σϋλλόγου «Άγ. Γεώργιος» Καμμενίτσης κ. Κ. Κόλια, τόν Γ. Γραμματέα κ. Θ. Σπυρόπουλο και τὸ μέλος Δ. Λαγβ. Από τήν Καμμενίτσα τόν πρόεδρο τής Κοινότητας κ. Α. Χαραλαμπόπουλο, τόν αντιπρόεδρο κ. Δ. Σπυρόπουλο και πλῆθος κατοίκων του χωριού. Τήν φιλοξενία τής γραφούσης ανέλαβε τὸ ζεύγος Γ. Η. Καρπούζου.

Τὸ ὄνομα «Θεοτόκος» δόθηκε προς τιμήν του έξωκκλησίου «Κοίμησις Θεοτόκου», που βρίσκεται στην μαγευτική τοποθεσία «Τρανή βρύση», 150 μέτρα πριν από τήν είσοδο του σπηλαίου.

Τὸ σπήλαιο και ή περιοχή του.

Η περιοχή του σπηλαίου καλύπτεται από άγριους θάμνους και έχει θαιμάσια θέα προς τὸ γραφικὸ και καταπράσινο χωριὸ Καμμενίτσα.

Η είσοδος του σπηλαίου είναι ένα στόμιο διαστάσεων 2 μ. μήκους, και 1 μ. πλάτους διανοιγμένο στο χαμηλότερο σημείο του αϊλακιοῦ του ὕδραγωγείου. Από τῆσσι κατάβαση 2 μ. οδηγεί στο σπήλαιο που αποτελείται από έναν κύριο θάλαμο πολύ κατηφορικὸ μήκους 13 μ. και πλάτους 17 μ.

Δεξιά και άριστερά του θαλάμου έχουν αναπτυχθει σειρές από σταλακτιτικές μορφές που τόν χωρίζουν σε στενόμακρους χώρους, ένὸ ὀλόκληρη ή ὀροφή του καλύπτεται από σταλακτιτες σε διάφορα σχήματα και μεγέθη. Πολλοί από αὐτοὺς φθάνουν μέχρι τὸ δάπεδο. Προς τὸ τελευταῖο σημείο του σπηλαίου οἱ σταλακτιτες που σχηματίζουν τοίχο είναι αρκετὰ προσχωμένοι με φερτὰ ὕλικά, που αν αφαιρεθοῦν, είναι πιθανὸ να ἀποκαλύψουν συνέχεια του σπηλαίου. Όλα τὰ ἄλλα τμήματα τών τοίχων του σπηλαίου είναι καλυμμένα από σταλακτιτική ὕλη με ὁμορφους σχηματισμούς.

Σπηλαιογένεση.

Τὸ σπήλαιο είναι διανοιγμένο σε ἀσβεστόλιθο από διάβρωση και πίεση.

Τὰ νερά διανοίξαν πρώτα τήν παλιά είσοδο που σήμερα είναι προσχωμένη και βρίσκεται προς τὸ τέλος του δεξιά από τήν είσοδο ἀνηφορικοῦ χώρου.

Η διεύρυνση του σπηλαίου συνεχίσθηκε και προς τὰ δεξιά τής πρώτης εισόδου και ἀπέναντι σ' αὐτήν.

Όταν τὰ νερά βρήκαν διέξοδο πρὸς τὸ χαμηλότερο σημεῖο τοῦ σπηλαίου καὶ ἀδειάσαν τὸ κοίλωμα, τότε ἄρχισε ὁ διάκοσμός του.

Ἀκολούθησε εἰσβολὴ φερτῶν ὑλικῶν, κυρίως χαμιάτων, πού προσχώσαν πρὸς τὸ τέλος τοῦ θαλάμου, ὅπως ἀναφέραμε πάρα πάνω, κατὰ ἓνα ποσοστὸ τὸν σταλακτιτικὸ διάκοσμο τοῦ σπηλαίου καὶ δλοκληρωτικὰ τὸν σταλαγματικὸ του διάκοσμο.

Πλούσιος σταλακτιτικὸς διάκοσμος στὴν ὄροφή τοῦ σπηλαίου Θεοτόκου Καμμενίτσας.
Φωτ. Ἄννας Πετροχείλου

Μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου τὰ φερτὰ ὑλικά γεμίσαν τὴν εἴσοδό του καὶ τὸ σπήλαιο κλείστηκε τελείως.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ φερτὰ ὑλικά μαρτυροῦν τὴν ὑπαρξὴ εἰσόδου τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα ὑλικά, πού βρεθῆκαν σ' αὐτό.

Διαστάσεις τοῦ σπηλαίου.

Τὸ σπήλαιο ἐκτείνεται ἀπὸ Δ. πρὸς Α. καὶ ἔχει συνολικὸ μῆκος 13 μ. X 17 μ. Τὸ μεγαλύτερον βάθος του εἶναι 9 μ. Καταλαμβάνει ἔκταση 200 τ.μ.

Θερμοκρασία - Ὑγρασία.

Ἡ θερμοκρασία τοῦ σπηλαίου στὶς 8 Μαΐου ἦταν 16° Κελσίου, ἡ ὑγρασία 90°.

Τουρισμός.

Τὸ σπήλαιο Θεοτόκου Καμμενίτσας παρὰ τὸ περιορισμένο μέγεθός του εἶναι

ικανοποιητικό για τουριστικό τοπικό ενδιαφέροντος. Πρώτα γιατί είναι πολύ πλούσια διακοσμημένο. Έπειτα με την εύρεση άγγείων και δατών, νεολιθικής —κατά πάσαν πιθανότητα— εποχής, φαίνεται ότι χρησιμοποιήθηκε ή ως τόπος κατοικίας ή ως κατοικία. Αν αφαιρεθούν με προσοχή και επίβλεψη από ειδικά τα φερτά υλικά θα αποκαλυφθούν ασφαλώς νέοι χώροι και άλλα ανθρώπινα ίχνη, που θα βοηθήσουν όχι μονάχα στη μελέτη του σπηλαίου, αλλά και στην μελέτη της περιοχής.

Είναι βέβαιο πως αν αναγερθή έξοχικό κέντρο κοντά στο σπήλαιο θα βοηθήσει πολύ στην προσέλευση επισκεπτών.

Σ' όλα αυτά πρέπει να προστεθούν: η θαυμάσια διαδρομή από την Τρίπολη στην Καμμενίτσα, ή ωραιότερη θέα από το σπήλαιο προς το γραφικό χωριό, ή τοποθεσία Τρανόβρουση, το κλίμα και η φιλοξενία των κατοίκων του.

Η διευθέτησή του, που ή μελέτη της θα γίνη μετά την άφαιρηση των φερτών υλικών, θα σχετισθῆ με την Θεοτόκο και την γέννηση του θείου βρέφους.

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΑΣΕΑΣ 'Αρ. 3.481

Υπό "Αννας Πετροχείλου

Το σπήλαιον 'Ασέας εύρσκεται παρά την τοποθεσίαν «Τρύπιο Λιθάρι» ἐπί τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Τριπόλεως—'Αραχαμιτών, εἰς ἀπόστασιν 150 μ. ἀπὸ τὸ χωρίον 'Ασέα, εἰς ὕψος 850 μ. υ.ε.θ. Ὑπάγεται εἰς τὴν κοινότητα 'Ασέας 'Αρκαδίας.

Ἱστορικόν :

Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ἀνωτέρω σπηλαίου ἔγινε τὸ 1964 κατὰ τὴν διαπλάτυνσιν τῆς ἀνωτέρω ὁδοῦ, καθ' ὃν χρόνον ὁ κάτοικος τοῦ χωρίου Σταῦρος Κ. Φράγκος ἔκαμε ἀμμοχαλικοληψίαν (ὕλικόν τῆς περιοχῆς), ὁπότε διηνοίγει ὁπή, ὁδηγοῦσα πρὸς τὸ σπήλαιον.

Πρῶτοι ἐπισκεφθέντες τὸ σπήλαιον ἦσαν οἱ κ.κ. Κ. Π. Λαμπρόπουλος Γραμμ. Κοινот. 'Ασέας, Β.Σ. Φράγκος καὶ 'Αθ. Δημόπουλος ἱερεὺς 'Ασέας.

Ἡ 'Ελλ. Σπηλ. Ἑταιρία ἀνέθεσεν, κατόπιν παρακλήσεως τῆς Κοινότητος 'Ασέας, εἰς τὴν γράφουσαν τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ ἀνωτέρω σπηλαίου, ἡ ὁποία ἐπραγματοποιήθη τὸν Ἰούλιον τοῦ 1965, μετὰ τὴν συμπαραστάσιν τοῦ ἀντιπροέδρου, γραμματέως καὶ κατοίκων τῆς κοινότητος 'Ασέας.

Περιοχὴ τοῦ σπηλαίου καὶ τὸ σπήλαιον :

Ὀλόκληρος ἡ περὶ τὸ σπήλαιον περιοχὴ ἔχει πλουσίαν δασικὴν βλάστησιν κυρίως ἐκ δρυῶν καὶ καστανιδῶν. Ἐπίσης ὑπάρχουν καλλιεργημένοι ἐκτεταμένοι μηλεῶνες.

Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου εἶναι στόμιον διαστάσεων 2 μ. πλάτους καὶ 0,60 ὕψους.

Τὸ σπήλαιον εἶναι βαραθρῶδες.